

Messahallah, *Epistola in rebus eclipsis*

Notice by David Juste

Author: Mâshâ'allâh (Baghdad, fl. ca. 762-815).

Original title: Arabic original lost.

Translation: the work was translated into Hebrew by Abraham ibn Ezra in 1148 and into Latin by John of Seville in the first half of the twelfth century. In the Latin manuscripts various titles are given, mainly *Epistola Messahallah in rebus eclipsis Lune (et in coniunctionibus planetarum et de revolutione annorum)* or *Liber Messehalla in radicibus revolutionum*.

Significance: one of the authoritative works on Great Conjunctions in the Middle Ages. The Latin translation is extant in over forty manuscripts and five printed editions from 1493 to 1551.

Contents: twelve short chapters on the influence of the planets on the weather and on major terrestrial events, such as plagues, wars, rise of kings and prophets, etc. Particular attention is paid to the conjunctions of the outer planets (Saturn, Jupiter and Mars) in the four triplicities.

Reproduction: Basel, Iohannes Hervagius, 1533, second part, pp. 115-118 [Warburg FAH 750].

Title: *Messahallach de ratione circuli et stellarum, et qualiter operantur in hoc seculo*.

Inc.: 'Quia dominus altissimus fecit terram ad similitudinem sphaerae et fecit circulum altiore in circuitu eiusdem volubilem...' [TK, 1217].

Expl.: '... Hoc est ultimum eorum quae protulimus in hoc libro, et est ex secretis scientiae astrorum.'

Bibliography: F.J. Carmody, *Arabic Astronomical and Astrological Sciences in Latin Translation. A Critical Bibliography*, Berkeley-Los Angeles, 1956, pp. 30-32 (nr. 7); L. Thorndike, 'The Latin Translation of Astrological Works by Messahala', *Osiris*, 12, 1956, pp. 62-66; B. Goldstein, 'The Book of Eclipses of Masha'allah', *Physis*, 6, 1964, pp. 205-213 (study and English translation of the Hebrew version); F. Sezgin, *Geschichte des arabischen Schrifttums*, VII, Leiden, 1979, pp. 106-107 (nr. 18).

MESSAHALLACH DE RATIONE

CIRCVLI ET STELLARVM, ET QUALITER
operantur in hoc seculo. Cap. I.

Via dominus altissimus fecit terram ad similitudinem sphaerae, & fecit circulum altiore in circuitu eiusdem volubilem, & posuit terram fixam & immobilem in medio circuli, non declinantem ad dextram, neq; ad sinistram, & posuit quatuor elementa mobilia, et fecit ea moveri per motum septem planetarum. Caput vero draconis, & signa, & universae stellae participantur septem planetis in operibus suis atq; naturis. Simile est ergo opus planetarum in hoc mundo lapidi magnetis, & ferro, quia sicut subtrahitur ab hoc lapide ferrum per notam longitudinem, ita omnis creatura & universa quae sunt super terram efficiuntur a motu planetarum, & universorum quae sunt super terram, tam sementum quam animalium, fortuna seu impedimentum, aptatio quoq; vel destructio fit ex motibus planetarum & operibus eorum, cuius rei maxima significatio est diversitas hominum in esse suo, & in fortunis atq; infortuniis. Et quia videmus quosdam rationales privari bonis, quosdam vero stultos bonis perfrui, nunquid hoc non habet aliquam causam significantem: quod fortuna, & infortunia fiant absq; arbitrio & voluntate eorum, qui patiuntur fortunatorum scilicet et infortunatorum, & hoc totum nutu dei est opus planetarum, & eorum fortuna atq; infortunia.

De diversitate vestigij operis stellarum in plagis terrae. Cap. II.

SCito quod sit planetis opus diversum, secundum diversitatem climatū, quia in quibusdam climatibus fiunt quidam planetae fortunae, & quidam mali in alio climate diversis ordinibus, & ideo debet omnis rationalis intelligere rationes climatū atque regionum, ut regio Aethiopum, apud quam est calor semper, & terra Sclavorum, apud quos est frigus semper. Cum q; significauerint planetae civibus Aethiopiae frigus superfluum, temperatur eorum aer, & cum hoc significauerit Sclavis, corrumpetur eorum aer, & peribit eorum habitatio. Et ob hoc necessaria est scientia rationis climatū & regionum, atq; aerum. Et scito quod scientia astrorum sit gravis valde, et quod dignius ex ea sciri potuit, est hoc, omne scilicet universale ac plurale, ut sunt revolutiones annorum, & eclipses, & horum omnium significationes intellige, & hoc non fit, nisi per cognitionem naturarum signorum, & quicquid significat unumquodq; & ex regionibus & provinciis, & universis rebus, & iam praediximus hoc in libris nostris, sed nunc dicamus partem harum rerum breviter, & modo incipimus cum dei auxilio.

De naturis signorum. Cap. III.

Signa sunt 12, in unoquoque signo sunt 30 gradus, et in unoquoque gradu 60 minuta, atq; in unoquoque minuto 60 secunde, & sic usq; ad quantitatem puncti, hoc est, usq; ad infinitum, & haec sunt nomina eorum, Aries, Taurus, & cetera. Et sunt eis significationes super ignem, & aerem, aquam, & terram. Nam tria est eis sunt ignea, Aries scilicet, Leo, & Sagittarius. Et tria terrea, Taurus, Virgo, & Capricornus. Et tria aërea, Gemini, Libra, Aquarius. Et tria aquatica, Cancer, Scorpio, & Pisces. Signa enim ignea sunt calida. Et aquatica frigida. Terrea quoq; sunt frigida. Et aëria calida. Et scito quod omnia signa calida sunt masculina, & frigida feminina. Et omnia masculina sunt diurna, & feminina nocturna. Sunt quoq; signorum quatuor mobilia, in quibus scilicet movetur tempus, quae sunt Aries, Cancer, Libra, & Capricornus. Et quatuor fixa, in quibus figitur tempus, quae sunt Taurus, Leo, Scorpio, & Aquarius. Quatuor quoque sunt biciporea siue communia, in quibus videlicet iunguntur duo tempora, quae sunt Gemini, Virgo, Sagittarius, & Pisces. Haec sunt naturae signorum, intellige.

Haec sunt signorum

K 4 De revolutione

Cum uolueris scire, quid accadat in mundo de pluuiis, & uentis, &c. Constitue ascendens hora introitus Solis in primum punctum Arietis, & constitue planetas septem ad eandem horam, & facta figura, considera quis eorum præsit ei. Qui si fuerit fortuna, aptabitur tempus, si uero fuerit malus uel impeditus, erit mundus corruptus. Et similiter fac in quartis anni & mensibus eius. Et scito quod planetæ, cum plures cōiuncti fuerint in signis aquaticis, in reuolutione anni, significabunt multitudinem pluuiæ, & in signis igneis significabunt superfluitatē caloris, & siccitatis, uel terræ sterilitatis, & in aëreis signi ficabunt multitudinem uentorum, & in terreis significabunt gelu, atq; niues, & similiter in quartis anni, cum fuerint planetæ in locis frigidis, significabunt grauitatem frigoris, et minutionem caloris. Scito quoq; cum præfuerint ei Mars & Saturnus, & nō aspexerint eos fortunæ, significabunt multitudinem guerræ, & destructionem mundi, ita etiā cum fuerit Mars dominus quartæ æstiuæ, & fuerit in aliqua domorū Mercurii, significabit multitudinem pluuiarum & pestilentiarum, & scito quod grauitas siccitatis, & terræ sterilitatis, uel penuriæ annonæ, nō fit, nisi ex coniunctione planetarum in signis igneis. Intellige hoc, & proba secundum quod dixit tibi, & inuenies.

Oporteret te considerare eclipses anni tam lunares quàm solares, & scire ascendēs mediæ eclipsis, & eum qui præfuerit eidem ascendenti, & eius figuræ, qui si fuerit malus, significabit impedimentum & destructionem, si uero fuerit fortuna, significat aptationem. Et scito quod eclipsis Lunæ cum fuerit in signis frigidis, significat grauitatem frigoris, & in aquaticis nimietatem pluuiarum, si adiuuerit tempus, id est, si fuerit hyems. Si uero fuerit æstas, significat temperamentū aëris, intellige & proba sic cætera. Intelligas etiā quia cum fortunæ aspexerint Lunam, & receperint eam, erit eius significatio in his quæ significauerit super bonum & proficuum.

Planete ponderosi.

Cum uolueris præscire temporis uarietatem super res diuersas mundi corruptibilis, scito signa planetarum ponderosorum, utrum sint scilicet calida uel frigida, quæ si fuerint calida, significabunt calorem in æstate, & temperamentum aëris in hyeme. Et si fuerint in signis frigidis, significabunt frigus in hyeme, & temperamentum in æstate. Et similiter cum coniuncti fuerint planetæ in signis aquaticis, significat superfluas pluuias, & aëris corruptionem per easdem pluuias in hyeme, & temperamentum aëris, ac multitudinem toris in æstate, & secundum hoc proba, quia non errabis. Planetæ autem ponderosi sunt Saturnus, Iupiter, & Mars, debes quoque copulare eis Solem. Scito quod planetæ ponderosi denique cum fuerint in directo alicuius regionum, significabunt siccitatem, necnon terræ sterilitatem, cum uero elongati fuerint ab ea, significant multitudinem pluuiarum. Volo intelligi per propinquitatem, cum sint in signis septentrionalibus, & per longitudinem in meridianis. Scito quoque quod planetæ ponderosi, cum fuerint omnes orientales, significabunt siccitatem, & cum fuerint occidentales, significabunt multitudinem pluuiarum in hyeme, & temperamentū aëris in æstate. Et similiter in ortu significant aptationem aëris in hyeme, & nimiam siccitatem in æstate.

Scito quod in eclipsi Solis nō potest fieri, quin significetur aliquod magnū accidens secundū quantitatem eclipsis ipsius, hoc est, ut sit ex 4 corporis Solis, & supra. Scia autē eorū quæ accidunt, de eclipsi Solis, est ut scias ascendēs mediæ eclipsis, & planetas uicētes super figuras eclipsis. Quod si fuerint mali, significabunt malū, & detrimentū, & mortē regum,

regum atque diuitum. Et si fuerint fortunæ, significabunt fortunam & aptationem rerum. Et scias quod eclipsis Solis cum fuerit in Ariete, & significabit interitum regum & diuitum, & siccitatem, siue terræ sterilitatem, atque famem, et ita in reliquis signis igneis. In aquaticis autem significabit multitudinem pluuiarum, & detrimentum ab eis, intellige quoque quod fortunæ cum aspexerint, minuēt malum, mali uero cum aspexerint, amplificabunt illud, & minuent fortunam. Scito etiam, quod cum Sol uel Luna fuerint hyleg, uel alcohoden alicuius, & obscuratus fuerit, significabunt ei, cuius fuerit hyleg uel alcohoden, periculum magnum, uel infirmitatem grauem, nisi aspexerint fortunæ.

De coniunctione omnium planetarum, & eorum effectu.

Cap. VIII.

Coniunctio planetarum, significat accidentia huius mundi, & eius res, quæ sic considerantur tempore coniunctionis planetarum altiorum & inferiorum, quia fortunæ significant fortunam, et bonum effectum, si uicerint super figuram coniunctionis, si uero mali uicerint, significabunt malum, & effectum malum. Noueris etiam, quia cum coniuncti fuerint in aliquo signorum, significabunt detrimenti multitudinem secundum substantiam eiusdem signi, hoc est, si fuerit coniunctio in signis aquaticis, significabit detrimentum pluuiarum, & sic in cæteris signis. Si autem coniuncti fuerint in signis femininis, significabunt pestilentiam & mortem feminini sexus animalium, & idem dicitur de masculinis. Et scito quod cōiunctiones et eclipses luminarium, cum fuerint in signis fixis, significabunt durabilitatem mali, & eius detrimentum, & si fuerint in signis mobilibus, significabunt paucitatem durabilitatis mali, & illius detrimenti. Si uero fuerint in signis communibus, significabunt mediocre malum, & hoc idem dic de bono.

De coniunctione planetarum superiorum.

Cap. IX.

Scito quod res maximæ atque mirandæ accidunt ex coniunctione planetarum superiorum, & hoc fit propter tarditatem motus eorum. Cumque cōiuncti fuerint ipsi res in uno termino uel facie, & aspexerit eos Sol, significabunt destructionem sectarum, & regnorum, & eorum mutationem, & res maximas secundum quantitatem fortioris eorum, & uiuentis super signa eorum, & hæc est coniunctio eorum maxima, quæ significat prophetiam & destructionem quorundam climatum & res maximas, & maxime si auxiliatus fuerit eis aliquis planetarum inferiorum. Et scias, quod fortior cæteris erit significator. Qui si fuerit fortuna, significabit fortunam. Et si fuerit malus, significabit malum atque tribulationem. Intellige etiam, quod hi planetæ, cum coniuncti fuerint in exaltationibus suis, significabunt bonum, & aptationem temporis, & multitudinem commotionis bellorum, & demonstrationē miraculorum. Si uero coniuncti fuerint in casibus suis, significabunt detrimentum, & siccitatem, & sterilitatem terræ, atque famem, nisi sint fortunati. Et noueris, quia cum iuncti fuerint in signo igneo, significabunt etiam terræ sterilitatem. Et in signo aquatico pluuiæ multitudinem. In aëreo quoque significabunt fortitudinem uentorum. Et in terreo superfluitatem frigoris, atque detrimenti. Et cum coniuncti fuerint in signis masculinis, significabunt detrimentum animalium masculinorum, & sic de femininis.

De coniunctione maiori.

Cap. X.

Iam narrauimus, quod res principales accidunt a coniunctione maiori, quæ est coniunctio planetarum superiorum. Sed sunt his planetis superioribus aliæ coniunctiones, significantes etiam accidentia maiora. Coniunctio namque Saturni & Iouis est coniunctio maxima, & hæc significat accidentia & sectas. Scientia autem accidentium ex ea habetur, aspiciendo ascendens & planetas hora coniunctionis eorum, & quis eorum dominatur in figura. Qui si fuerit fortuna, significabit bonū & aptationē tēporis. Et si fuerit malus, detrimentū & siccitatē, necnō terræ sterilitatē, atque guerras. Scito ergo, quod cum Iupiter fuerit fortior Saturno, significabit locum in eadem coniunctione. Si uero Saturnus præerit, significabit detrimentum atque tribulationē. Et scito quod cōiunctio eorū in signis igneis et aëreis significet siccitatē, & terræ sterilitatē, necnō fori grauitatē, & in terreis destru-

ctionem

tionem seminum & famem. In aquaticis uero significabit nimietatē pluuiarum ac pestilentia, tali conditione, quod sint impediti. Si demum fuerint fortunati, significabunt augmentationem bonorum in omnibus eorum significatis, & mali diminutionem. Itē scias quod coniunctio maior cum fuerit in aliquo angulorū, & maxime in angulo medii coeli, significabit apparitionem regis uel prophete ex parte eiusdem signi. Si autem fuerit ipsum signum fortunatum, & dominus eius boni esse, significabit hoc illius triumphum atq; dominationem. Si uero fuerit impeditum & dominus eius, significabit eius interitum atq; deiectionem, & erit coniunctio metuenda post annos eiusdē coniunctionis notos, quos alibi cōmemorauimus.

De coniunctione media.

Cap. XI.

Coniunctio media, est coniunctio Martis & Saturni, & hoc significat accidentia bellicorum, atq; guerrarum contrarietates. Cumq; uolueris scire eadem accidentia, scito dominantem in figura eorum coniunctionis, qui si fuerit fortuna, significabit bonū & aptationem esse. Et si fuerit malus, significat malum, & eius impedimentum. Scias etiā, quod cōiunctio eorum in signis hominum, significet multitudinem infirmitatū eorū, & coniunctio eorum in aliquo angulorum anni, significet contrarietatem diuitum uel regum, & guerrarum multitudinem, & durabit res, donec iungantur alia uice. Et coniunctio eorum in igneis, significat siccitatem, & terræ sterilitatem, & in aëreis uentos, in aquaticis uero multitudinem pluuiarum, & in terreis gelu & niuem & frigoris multitudinem. Scias etiam, quod fortunæ cum aspexerint, minuent malum, & mali augebunt, proba, quemadmodum narraui tibi, & inuenies, si deus uoluerit.

De coniunctione minori.

Cap. XII.

Coniunctio minor, est coniunctio Iouis & Martis, & hoc significat accidentia, quæ fiunt ex pluuiis & niuibus, & corruptionem aëris atq; guerram, si autem uincit in eorum coniunctione fortuna, significabit fortunam, & si malus, malum. Et scito quod Iupiter & Mars, cum iuncti fuerint in ascendente anni, uel in aliquo angulorum eius significabit commotionem & diuersitatem regum, nisi aspexerint fortunę. Scito etiā, quia quotienscūq; iuncta fuerit fortuna cum malo, apparebit natura fortioris eorum. Et cum iunctus fuerit malus malo, superabundabit malum, nisi is qui præfuerit coniunctioni, sit fortuna, intellige. Hoc est ultimum eorum quæ protulimus in hoc libro, & est ex secretis scientiæ astrologorum.

Omar.

DE NATIVITATIBVS SECVN-

DVM OMAR. LIBER. PRIMVS.

Mar Belnalsargdiani Tiberiadis dixit. Scito quod diffinitiones natiuitatū in nutritione sunt quatuor. Vna scilicet eorum, quæ non gustant cibū, nec est uita animabus eorum. Secunda eorū, qui gustant cibū, & nō nutriunt. Tertia eorū, qui gustant & nutriuntur, sed nō perueniunt ad longinquam uitam. Quarta uero eorum, qui nutriuntur, & perueniunt ad longinquam uitam, id est, ad senectutem. Sed nunc de prima diffinitione dicendum est, de illis scilicet, qui nō gustant nec nutriuntur. Vt aspicias gradum ascendētis, & angulos, gradus quoq; luminarium, & horum omnium dominos & dominos triplicitatis ascendētis omnes tres, & partem fortunæ, ac dominum eius. Dominum etiam coniunctionis uel præuentionis, quæ fuerit ante natiuitatem nati. Post hæc aspicias almutaz super hæc loca, id est, ipsum planetam, qui habuerit dominium in his locis, siue unus fuerit, seu duo, uel tres. Qui si fuerit unus, & inueneris eum cadentem, & impeditum ex gradibus alicuius mali, hoc est, ut sit cum malo in uno gradu. Aut fuerit gra-

du signi